

chyłkiem kryjąc się z przycejajonym sztyłem na zamordowanie naszych swobód konstytucyjnych dybiąc czekają w dziuplach i kryjówkach swoich tej chwili gdzieby tej to konstytucyjnej wolności śmiertelny cios zadać. a potem z urąganiem bezwstydniejszym jeszcze jak niegdyś po głowach naszych tańcować mogli. A my co na to? Przystoiż to na was ludzie, na was ojcowie rodzin, mężowie, obywatele! abyście powrotu tego jarzma spokojnie oczekiwali? Czyli dusze wasze już się wyrzekły uczucia swobody konstytucyjnej i godności człowieka? Kiedy sam Rząd konstytucyjnej monarchii podał wam środki i wskazał wam drogę? A dla czegoż to dotąd nie mamy żadnej reformy? Czy znowu wszystko pójdzie po staremu? Czy oddalono dotąd choć jednego z tych którzy narzucili nam kajdany? Czy dopominaliśmy się głośno o ich oddalenie z posad o odebranie im narzuconych intrygą pensyi kilkunastu a nawet kilkadziesiąt tysięcy za zdradę kraju, które oni ze szkodą naszą dotąd pobierają szydząc z dobroduszości naszej?

Wszak to ci sami którym wydarło wszelkie korzyści których do nędzy doprowadzono, ci sami jeszcze oplacają swoich ciemiężców. — Czemuż niepowołano dotąd nikogo do odpowiedzialności? — do zdania rachunków ze zdzierstwa i marnowania grosza publicznego? Czy wystawiliśmy dotąd pod pręgierz publicznego zadusycuczynienia imiona tych niemych, którzy nas zgubili? Tych zuchwałych przychodniów co za nasz chleb wypłacili nam się najczarniejszą niewdzięcznością i zdradą; Niewdzięcznością?.. Mordami i łapieżnictwem — pomnijcie rok 1846. Pókiż to tak być ma? Czy to my zwierzęta zrodzone do jarzma? Zostanowiąc się obywatele, i raz poczniście działać na drodze wolności konstytucyjnej — bo kto nie działa dziś ten nie wart że oddycha powietrzem konstytucyjnym, ten nie wart że żyje — a reakcyja naszych ciemiężców działała zawsze i działać będzie skrycie — my więc działajmy zjednoczonymi siłami i działajmy jawnie — bo jawne czyny tylko godne są ludów konstytucyjnych, godne są szlacheckich mężów.

J. S.

Do wiadomości.

Jak bezczelnie Władze Metternichowskie brną po same uszy na przebój przez błoto reakcyjne niech wyświeci pewien na drodze konsolacyjno amikalnej wydarzony wypadek, albowiem: „Niech nam będzie wolno zapytać, jak się to stało? że p. Dr. Zieleniewski, który zbierał jak wiadomo podpisy konduity, został zanominowany adjunktem przy katedrze akuszerzy, wprost przez Komisarza bez dopełnienia poprzednich formalności, jakich dotąd wymagano? a to bez publicznego ogłoszenia o wakującej posadzie: bez oznaczenia przez wydział lekarski dnia, do odbyć się mającego konkursu a następnie po już odbytym, bez przedstawienia dopiero trzech kandydatów Rządowi do zainominowania z nich jednego — a ple, niegodziło się wymijać form i przepisów obowiązujących a do niektórych osób, jak to bywało z całą ścisłością stosowanych i wymaganych, a to dla jednego p. Zieleniewskiego; a to z kad? jak? dla czego, za co? według jakich przepisów? wszakżeż nam wiadomo, że do tej posady znalazłoby się więcej zdalnych lekarzy prawo wspól ubieganiu mających — Za cóż ich pomijać? he? Nie ja, ale kto złośliwy gotówby powiedzieć, że to jest delikatna a niekosztowna la-

póweczka za wyzebrane osiem *) podpisów do świadectwa dla dobrodzieja któremu jak widać jasno, wszystko z kommissoryatu z ławością przychodzi otrzymać. Patrzcież więc! i podziwiajcie! jak szanowny zastępca Meternicha, z Spartańską stałością uraga prawu i publicznej opinii! Jednakże przypominamy, że Metternich uciekł

H. J.

W krótkce opuści prasę dzieło: „Rys dziejów wojennych“ jako Wstęp główny (Propedeutyka) do Umiejętności a Sztuki wojowania, skreślił Józef Teodor Głębocki — spis treści którego jest następujący:

A) Rzut oka dziejowy na umiejętność a sztukę wojowania wszech Narodów.

Wstęp. Podział umiejętności wojowania. — Czém jest wojenność w dziedzinie naukowej — Podział dziejów wojennych. — Okres starożytny: Początki wojowania — pierwsze związki społeczne — Egipcjanie, Persowie, Grecy, Macedończykowie, Kartagińczykowie; Rzymianie: Popis, uzbrojenie, ćwiczenia, szyk bojowy, armia konsularna, szyk bojowy armii konsularnej, obozowanie, pochody, urządzenie zastępu (legionu) na hulce, stałe wojsko, siła morska Rzymian, upadek wojskowości za Cesarzów.

Okres barbarzyńców: układ feudalny — podniesienie się wojenności w Europie, Janczarowie, Piechota szwajcarska, pierwsze rządne wojska stałe.

Okres nowożytny: wyanalcz prochu strzelniczego, dział, broni palnej różnej — nowy układ wojowania, w takowym ulepszenia, udoskonalenie.

I) Poczet postępów w wojenności w tabelli chronologicznej ułożony.

II) Obecne siły główniejszych Państw.

III) Główniejsze wydarzenia wojenne począwszy od wojny trzydziestoletniej.

IV) Biblioteka dzieł do ogólnej wojenności.

V) Wyprawa Hannibala do Włoch.

B) Rzut oka dziejowy na sprawę wojenną w dawniej Polsce.

Wstęp: Wzmianka o źródłach i ich niedostępności — o wojowaniu Sławian — niepewności początkowych dziejów polskich, a ztąd i wojenności.

O wojenności polskiej w ogólności: działalność Bolesława W. — wzrost stanu rycerskiego w czasach następnych — sąsiednie i europejskie wpływy, podług tego z kim wojnę prowadzono — powstanie wojska stałego, oraz co przeszkadzało jego ustaleniu i doskonaleniu się.

O wojsku polskiem w szczególności: podział i układ wojska polskiego — pospolite ruszenie — okazywania — nadworne wojsko — stałe wojsko kwarciane — wojsko najemne komputowe.

Skład wojska polskiego: narodowe (authorament polski), co do jazdy: Kopijnicy (hussarze) — strzelcy (muszkietnicy), półkopijnicy (pancerne chorągwie), lekkie chorągwie (kozacy), Lissowczyki.

Zaciąg cudzoziemski: piechota, artyllerya.

Wojsko posiłkowe: poczty szeregowe, kozacy ukraińscy, wojsko sprzymierzone i zagraniczne posilki

*) Jak dalece autor mija się z prawdą niech ta okoliczność posłuży za dowód że tylko 7 było podpisów — albowiem jeden z podpisujących wcześniej porozumiewszy rzecz, kazał się z listy wymazać. Był to pan Anderle. A zresztą, że Pan Ziel. już powtórnice jest adjunktem, co statutem jest zakazane cóż to komu szkodzi?..

Stopnie wojskowe: Hetmani wielcy i polni tak koronni jak litewscy, betman nadworny, pisarz polny, strażnik wielki i polny, oboźny wielki i polny, starszy nad armatą, sędzia wojskowy, pisarz wojskowy, regent wojskowy, regimentarz, rotmistrz, porucznik, towarzystwo, pocztowi.

O płacy i nagrodach wojska, sposób wojowania, twierdze tudzież zamki pograniczne i wewnętrzne, o żegludze i panowaniu Polaków na morzu Bałtykiem.

Zakończenie.

- I) Bibliografia polsko-wojenna,
- II) Bitwa pod Grunwaldem,
- III) Bitwa pod Kirchholmem,
- IV) Przegląd krytyczny rozbioru wojny polskiej z r. 1831 przez Willisena dokonanego,
- V) Dowody z księgi Praw (Volumina legum) ośnowę polską usprawiedliwiające.

Dzieło to którego będzie najmniej arkuszy 37 drukowanych garmontem, a którego arkusz dziewniasty jest już pod prasą — wyjdzie niezawodnie w Listopadzie, a exemplarz jeden kosztuje Złp. 25, prenumerować i nabyć go można w Księgarni Baumgardena lub w mieszkaniu Autora pod L. 538 przy ulicy Floryańskiej.

Dzieło powyższe pomiędzy temi wszystkimi jakiegokolwiek dotąd wyszły od czasu zaszytych zmian politycznych, u nas jedno z pierwszych niewątpliwie zajmuje miejsce tak pod względem odpowiedniej dążności i zgodności z duchem czasu, jako korzyści które roznieści swoim wpływem może pod względem przyszłego waleczyć się mającego bytu narodowego, a mianowicie co do gruntowności historycznych pojęć i wojennych faktów, które świadczą, że Autor podejmując olbrzymią pracę, bez wątpienia obrachować się musiał z zasobami historycznymi i siłami indywidualnymi, by podołać tak głęboko sięgającej pracy, ale nadewszystko wypada nam jako Współrodakowi poświęcającemu swe zdrowie, czas i zdolności na usługę kraju z tak silną wytrwałością, złożyć hołd naszego szacunku, jako Mężowi poświęconemu nauce, a wdzięczności, jako pracemu synowi Ojczyzny.

WIADOMOSCI POLITYCZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń 9 Września. Na podanie deputacyi Węgierskiej oświadczył Cesarz we względzie przedłożonych mu praw skarbowych i wojennych, że przejrzeli takowe i z uwagami swemi w krótkce do Węgier odesła. — Tymczasem zaś przyrzekł strzedz wiernie praw dawnych i nowych z Marca i Kwietnia oraz i niezakazitelności korony węgierskiej. Nakoniec oświadczył Cesarz, że wszystko co jeszcze w tym względzie postanowić się da prześle przez ministeryum austriackie węgierskiemu; sam nawet byłby się udał osobiście do Pesztu, gdyby nie słabość, która go od podróży wstrzymuje.

Słowa te niedokładnie wysłuchawszy w głębokim milczeniu, odjechała deputacya natychmiast do Pesztu.

Cesarz oświadczył przed deputacyą węgierską, iż rozkazał Jellaczycowi, aby tenże słuchał rozporzą-

dzeń ministerstwa węgierskiego. Tymczasem zaś dziś widzimy w Gazecie Zagrabskiej w dodatku plakat, własnoręczny list Cesarza zawierający, w którym Jellaczycowi nie tylko przyznane są napowrót wszystkie dostojenstwa, lecz nawet w pewnym sposobie jest proszony o przebaczenie. Mówią, że żli ludzie uwiedli Cesarza do wydania tak mylnego wyroku!!!

Aby poratować skarb wśród tak przykrych okoliczności, postanowili obywatele wiedeńscy dobrowolną składkę, wynoszącą 20 mil Złr. a mianowicie we Włoszech i podniesienie upadłego kredytu.

Na dzisiejszym posiedzeniu sajmowym, wniosek Potockiego, aby między gubernią a prowincją nie robiono różnicy, przyjęty został.

WĘGRY.

Peszt 7 Września. Min. spraw wewn wydał odezwę do wszystkich Węgrów, posiadających znajomość wyższej sztuki wojskowej, jak n. p. inżynierji i artylerji, aby wstąpili w służbę do armii węgierskiej.

Fiume 5 Września. Począwszy od Karłowic aż do Waradynu zajęli Serbowie wszystkie wozy do przeprowadzenia kroackich i szereżańskich ochotników; w Niedzielę ma się bój rozpocząć na rozmaitych punktach. Całą armią swoje, licząc w to Serbów, podaje Ban Jellaczyc na 160,000 żołnierzy.

KSIĘSTWA NADDUNAJSKIE.

Bottuszau. Jen Duhamel dowiedziawszy się z Bukarestu, że Porta zatwierdziła wołoską Konstytucję, z niejakimi odmianami udał się spieszenie do Bessarabii, aby dalsze wkroczenie wojsk rossyjskich przyspieszyć. Książę Sturcza wydał natychmiast rozkazy do Insprawnik z Berladu, aby po wszystkich miejscach, które dy armia rossyjska przechodzić będzie, zaopatrzone się należycie w żywność. Przy Jassach stoi dotąd 4,000 Moskali z 8 armatami, które w tej chwili otrzymały rozkaz przeniesienia się do Fokszan, bo na ich miejsce świeże wojsko rossyjskie do Jass nadejdzie. Wszystko dowodzi, że rozbrat między Rosją a Turcją niezawodnie nastąpi. Sultan wypuścił wszystkich bojarów więzionych w Bursie na wolność, i jak się zdaje Porta gotowa jest wszystko dobre dla Multan i Wołoszczyzny uczynić. Lecz dobrowolnie Rossyianie pewnie nie ustąpią, więc musi koniecznie przyjść do kroków nieprzyjacielskich.

F R A N C Y A.

Paryż 6 Września. W tych dniach okazały się w radzie ministrów dwa stronnictwa co do za pośredniczenia Francji w sprawie wołoskiej, jedno żądało, aby czekać póki układy Austriaków z Karolem Albertem nie przyjdą do końca; drugie zaś pragnęło, aby armia Alpijska natychmiast przeszła Alpy.

A N G L I A.

Londyn 3 Września. Pobyt królowej w Szkocyi będzie trwał dni 14. Lord John Russel przybył do Dublinu 1 Września. Zebrany tłum ludu podczas jego przybycia nie okazał ani radości, ani nienawiści. — Zbiory w Anglii udały się lepiej niż w Irlandyi, gdzie już bięda daje się we znaki. — Proces ze Szmitem O'Brien i jego towarzyszem rozpoczniesz się 15 Września.

W Ł O C H Y.

Depesza telegraficzna doszła do Turynu wiado-

mość, że Austriacy przy Placency znajdują się w nadzwyczajnym popłochu. Wysłali w oka mgnieniu arylerya za bramy miasta, oficerowie zbiegli się do marszałka Thurn, który im coś nadzwyczajnego udzielić miał. W nocy przybywały i odcodziły liczne kuryery. —

W Piemontcie trwają wciąż przygotowania do wojny. Wszystkie oddziały wojska udają się do tymczasowych kwater na linia. Strzelcy z Turynu wszyscy bez wyjątku, mają stanąć w Tortone. Mieszkańcy Piemontu są bardzo niezadowoleni z Karola Alberta, dla tego że się niewychyla z grona Kamarylli i we wszystkiem słucha jej rozkazów. Do stolicy nie przybywa gdzie sam osobiście sejm otworzyłyby powinien

D. 1 Września rano przybył oddział Modeńczyków z 6ma armatami do Genui, statek parowy francuzki wpłynął tego samego dnia do portu, zostawił depesze z Paryża i pośpieszył do Liworno.

List pisany z Werony powiada, że wigórah, dolinach i na wzgórzach w prowincyi Brescia i Como znajduje się rozłożonych włoskich ochotników przeszło 5,000, a między temi oddziały Polskie z artyllerya, do których w tych dniach przybył dowódzca polski z Paryża wraz z licznemi ziomkami swymi. 6 batalionów austriackich przeznaczono na ściganie Polaków, lecz ci rozłączyli się w bandy, a w ich ruchach choć odosobnionych widać najpiękniejszą jedność. Żyją oni kosztem wsi i miejsc dokąd przybywają. Miejsce ich działać jest w bliskości granic Szwajcarskich, zatem na wszelki przypadek są zupełnie bezpieczni.

mianowicie Kaspra Daniela z Hamburga, Bruntzlow W. i Syn — Bergman Bracia, Fitze H. W. Berger i Becker; J. Molinari i Synowie z Wrocławia; Müller i Weichsel z Magdeburga; Lilge F. z Wansen; Berens i Klingner z Magdeburga; Eggers et Franke z Bremen; Seppelt J. E. z Württenaltersdorf; — Achard A. z Bruxelli; Appolo Kertzen Fabrik Seeman J. St. Weiter Zucker Rafinerie; Weisheim C. L. i Syn; Schertzer J. G. z Wiednia; Réya et Comp. z Tryestu, Kunig J. i Syn z Pesztu; Erb'sohn z Thun; Smikal J. et Comp. z Kuklenu, Sciler A. et Comp. z Tryestu; Müller W. et Comp. z Chalons, J. M. Gach Andrzej z Berna, G. Haase Söhne z Pragi; Brucker L. M. z Tryestu; A. Kucharkin z Warszawy, Karolinę z Leiterów Matysek, Majera Silberstein, S. N. Spira, L. Margules, Jana i Leona Bochenek, Antoniego Hóltzel, Karolinę Lirhamer, Floryana Jütner, Lucyę Peno, D. Friedlein, K. Reiner, Pagaczewską, J. Neumarek, Józefa Verderbera, Meyer Pamm, Leib Torbe, Oswaldową, czyli Kowatsch, S. Spira, Izaak Pamm, J. Löbenstein, Hutnicki, M. Wohl, K. Łabuziński z Krakowa, — Faerber fabrykanta wódek, Wortsmann Izraela, — aby na dniu 18 Września o godzinie 3ej po południu zgromadzić się zechcieli w Sali posiedzeń C. Kr. Trybunału Wydziału II M. Krakowa i J. O., dla podania stósownie do przepisu Art. 44 K. H. Ks. III. potrójnej Listy potrzebnej Liczby Syndyków tymczasowych, która C. Kr. Trybunałowi do wyboru przedstawioną zostanie.

Kraków dnia 18 Sierpnia 1848 r.

(1r.)

Lorentski.

Doniesienia Urzędowe.

Nr 10,528.

OBWIESZCZENIE.

Odnosnie do odezwy C. K. Urzędu Cyrkularnego Bocheńskiego z dnia 25 Sierpnia r. b. Nr. 14,501 podaje się do powszechnej wiadomości, iż w dniu 13 Września r. b. o godzinie 9 rano w Biórah namienionego Urzędu w Bochni odbywać się będzie druga i ostatnia licytacya wypuszczenia w dzierżawę na czas od 1 Listopada 1848 r. do tegóż dnia i miesiąca 1851 r. propinacyi miejskiej Podgórskiej, z prawem produkowania i wyszynku wódki, piwa, miodu i innych wypalanych napojów.

Cena szacunkowa na pierwsze wywołanie w kwocie 3,665 fl. c. m. jest ustanowioną — przystępujący do licytacyi *videndum* 10% złożyć winni będą, inne warunki na miejscu licytacyi przejrzane być mogą.

Z C. K. Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego.
Kraków d. 6 Września 1848 r.

HOPPE.

Nr. 5141.

SĘDZIA C. K. TRYBUNAŁU

Kommissarz upadłego handlu Jana Matyska w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 103 istniejącego.

Postępując w ślad Art. 40 K. H. Ks. III. wzywa Wierzycieli upadłego handlu Jana Matyska, a

Nr. 4953.

SĘDZIA C. K. TRYBUNAŁU KRAKOWSKIEGO.

Kommissarz upadłości handlowej.

Handel Kajetana Łabuzińskiego w Krakowie pod L. 483 przy ulicy Sgo Jana, Wyrokiem tutejszego C. Kr. Trybunału z d. 13 Lipca b. r., na własne jego żądanie, za upadły uznany i ogłoszony został.

Po summarycznem zbilansowaniu masy przez Kuratorów PP. Franciszka Starzyckiego Adwokata i Tomasza Asta kupca, Obywatela, gdy w dalszym porządku postępowania w myśl Art. 474 K. H. wypadła powołać Syndyków tymczasowych do spisania Inwentarza i do dalszego zarządu, przeto poupisany wzywa wierzycieli dotąd wiadomych jako to:

a) handel braci Rosenheim z Hejdersfeld przy Wireburgu; b) Szmitat et Comp. z Kukler; c) Caspar i Daniel z Hamburga; d) Franciszka Spöner z Olawy; e) W. T. Mareda i Syna z Wiednia; f) Egers i Franke z Bremenu; g) Fryderyka Justus z Hamburga; h) Wilhelma Brunctow i Syna z Wrocławia; i) H. W. E. Wertheimstein z Wiednia; k) I. E. Sepelt z Wirtewaltersdorfu; l) Gechter i Kempter z Tryestu; m) Hersztę Silbersteina, I. Bartla oraz A. Gumprich z Krakowa; aby się w terminie dni czterdziestu lub w żeśniej z glosili do podpisanego, do Sali posiedzeń C. K. Trybunału Wydziału III w Krakowie z potrójną listą kandydatów do wyboru syndyków tymczasowych.

Kraków d. 22 Sierpnia 1848 r.

(1r.)

Boroński Franciszek